

Sygn. akt IX Ka 479/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Lech Gutkowski

Protokolant: sekretarz sądowy Mateusz Holc

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej (...) – M. G.,

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2021 roku

sprawy **J. S.**, oskarżonego z art. 284 § 2 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 21 maja 2021 roku sygn. akt (...)

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zwalnia oskarżonego J. S. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych należnych za drugą instancję i wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa;

III. zasądza od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w T. na rzecz adw. A. B. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) brutto, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IX Ka 479/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w T.

z dnia 21 maja 2021 roku

sygn. akt (...)

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1	J. S.	Uprzednia karalność oskarżonego za przestępstwa.	informacja z KRK	233-233v
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
2.1.1.1	informacja z KRK	Dokument wystawiony przez uprawniony organ zawierający informację pochodzącą z rejestru państwowego, której wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Zarzut obrazy przepisów prawa materialnego, to jest art. 46 § 1 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie, w sytuacji gdy pokrzywdzona Spółka (...) Sp. z o.o. od dnia 26 lutego 2019 r. zawiesiła wykonywanie działalności, jej jedyny wspólnik, a zarazem Prezes Zarządu - jedyny reprezentant Spółki zmarł, co skutkuje niemożnością orzeczenia obowiązku naprawienia szkody w trybie art. 46 § 1 k.k.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>W ocenie Sądu Odwoławczego nie jest zasadny zarzut apelacyjny obrońcy oskarżonego wskazujący na błędne zastosowanie art. 46 § 1 k.k. Sąd I instancji słusznie nałożył na oskarżonego obowiązek zapłaty na rzecz (...) Sp. z o.o. kwotę 6352,82 zł tytułem obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem.</p> <p>Wywodzona przez obrońcę oskarżonego niemożność orzeczenia obowiązku naprawienia szkody</p>		

w trybie art. 46 § k.k. z uwagi na fakt zawieszenia wykonywania działalności przez pokrzywdzoną Spółkę, śmierć jej jedyne go wspólnika, a zarazem Prezesa Zarządu – jedyne go reprezentanta Spółki oraz brak powołania nowych organów Spółki, nie znajduje poparcia w przepisach i orzecznictwie.

Po pierwsze, na gruncie niniejszej sprawy orzeczenie obowiązku naprawienia szkody było obligatoryjne z uwagi na wniosek oskarżyciela publicznego. Wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej obliguje bowiem sąd do orzeczenia środka kompensacyjnego – z urzędu sąd ma tylko prawo orzec ten środek. W rozpatrywanej sprawie przedmiotowy wniosek pochodził od osoby uprawnionej (prokuratora), został złożony do zamknięcia przewodu sądowego na rozprawie głównej (art. 49 a k.p.k.) w formie pisemnej, a z jego treści wynika wola wydania takiego orzeczenia przez sąd, wskazuje na kogo ma być ono orzeczone i o jaką postać kompensacji chodzi. Tym samym, w sytuacji skutecznie złożonego wniosku, nie jest możliwe postąpienie wbrew kategorycznemu brzmieniu art. 46 § 1 k.k. („sąd orzeka”) i odstąpienie od orzeczenia środka kompensacyjnego.

Po drugie, zawieszenia działania spółki nie można utożsamiać z ustaniem jej bytu prawnego. Zawieszenie spółki oznacza przerwę w prowadzonej działalności gospodarczej. Spółka prawa handlowego może zawiesić działalność gospodarczą z dowolnego powodu, np. jeśli ma przejściowe problemy z prowadzeniem firmy, nie ma takich dochodów, jak się

spodziewano. Dopiero wykreślenie z rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Krajowy Rejestr Sądowy pociąga za sobą całkowite zlikwidowanie spółki. Z chwilą wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego następuje utrata bytu prawnego spółki. Jedynie wtedy powstaje sytuacja, gdy nie ma nikogo, komu przysługiwałby przymiot pokrzywdzonego. Obowiązek naprawienia szkody może być bowiem orzeczony tylko na rzecz tego podmiotu, którego mienie doznało uszczerbku na skutek zachowania sprawcy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2020 roku, IV KK 675/18, LEX nr 3277972). Sąd karny nie jest w szczególności uprawniony ani zobowiązany do poszukiwania i badania interesów ewentualnych wierzycieli byłej spółki, jeżeli tacy istnieli. Zatem uchylene rozstrzygnięcia o orzeczeniu środka kompensacyjnego byłoby możliwe jedynie w przypadku uznania, że w chwili wyrokowania nie istniał już podmiot, którego dobro prawne zostało działaniem przestępczym oskarżonego naruszone wprost, a żadne inne osoby fizyczne ani prawne nie mogą być beneficjentem orzeczenia o naprawieniu szkody w postępowaniu karnym wydanym na podstawie art. 46 § 1 k.k. (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 6 lutego 2014 roku, II AKa 2/14, LEX nr 1439336).

Po trzecie, zawieszenie spółki oznacza czasową, a nie trwałą przerwę w działalności gospodarczej. Spółka prawa handlowego może zawiesić działalnością gospodarczą na okres nie krótszy niż 30 dni i nie dłuższy niż 24 miesiące. W okresie zawieszenia

działalności podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego nie powinien podejmować jakichkolwiek czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Jednak art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku Prawo przedsiębiorców wprowadza wyjątki od tej zasady, statuując enumeratywny katalog dozwolonych działań przedsiębiorcy w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej. Powyższe czynności mają umożliwić zawieszony spółce powrót do prowadzenia działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 25 ust. 2 pkt 4 w/w ustawy przedsiębiorca (w tym spółka z o.o.) ma obowiązek uczestniczyć w postępowaniach (sądowych, podatkowych i administracyjnych) związanych z działalnością gospodarczą wykonywaną przed zawieszeniem wykonywania działalności gospodarczej, co oznacza, że w tym zakresie może pozywać i być pozwany, może wnosić skargi, wnioski i może wykonywać uprawnienia przyznane mu prawem procesowym. W związku z powyższym, nie ma przeszkód, aby spółka której działalność gospodarcza została zawieszona mogła skutecznie egzekwować obowiązek naprawienia szkody orzeczonej w postępowaniu karnym.

Reasumując, okoliczności faktyczne, które pojawiły się w niniejszej sprawie mogą ewentualnie spowodować trudności w wykonaniu orzeczonego środka kompensacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody, jednak z punktu widzenia obowiązujących przepisów prawnych nie powodują one konieczności zaniechania orzeczenia owego środka. W takiej

<p>sytuacji Sąd I instancji, co słusznie podkreślił w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, był zobowiązany do orzeczenia wnioskowanego środka kompensacyjnego zgodnie z obligatoryjną treścią art. 46 § 1 k.k. W związku z tym, Sąd Odwoławczy nie znalazł powodów do zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez jego uchylenie i utrzymał w tym zakresie w mocy tenże wyrok.</p>		
<p>Wniosek</p>		
	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>3.2.</p>	<p>Zarzut obrazy przepisów prawa materialnego, tj. naruszenie § 11 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19), brak jest jakichkolwiek racjonalnych argumentów (nie tylko konstytucyjnych), które uzasadniałyby dyskryminujące traktowanie pełnomocników w zależności od tego, czy działają oni z wyboru, czy też zostali ustanowieni z urzędu.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Za niezasadny Sąd Odwoławczy uznał zarzut obrońcy oskarżonego, oparty o art. 438 pkt 1 a k.p.k., w którym wskazał on na naruszenie § 11 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, poprzez jego niezastosowanie.</p> <p>W pierwszej kolejności należy wskazać, że akt prawny, na którym opiera się w rozpatrywanej sprawie wynagrodzenie obrońcy z urzędu, a więc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, nie był badany przez Trybunał Konstytucyjny. Ocenie została poddana jedynie konstytucyjność przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. W sprawie SK 66/19 uznano za niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej § 4 ust. 1 rozporządzenia z 22 października 2015 roku. W ocenie Sądu Odwoławczego nieuprawnione jest przeniesienie oceny co do konstytucyjności jednego rozporządzenia (tj. uchylonego rozporządzenia z dnia 22 października 2015 roku) na grunt aktualnie obowiązującego rozporządzenia</p>	

Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku.

Po drugie, obecnie obowiązujący akt prawny tj. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu przewiduje inny mechanizm ustalania wynagrodzenia adwokata udzielającego nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu, w szczególności wysokość stawek za prowadzone sprawy, niż poprzedzające jego obowiązywanie rozporządzenie z 22 października 2015 roku.

Na koniec należy zauważyć, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 roku w sprawie SK 66/19 został wydany w postępowaniu cywilnym. Tymczasem w postępowaniu karnym obowiązuje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2020 roku w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu (Dz. U. z 2020 r. poz. 1681), które przewiduje dobrowolne zgłaszanie przez adwokatów i radców prawnych gotowości świadczenia pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu karnym, na oczywiście z góry znanych im i wynikających z obowiązujących przepisów warunkach.

Nie kwestionując zasadności argumentów przemawiających za ujednoczeniem stawek wynagrodzenia obrońców występujących w urzędzie i z wyboru, należy zauważyć, że wymagałoby to zmiany obowiązujących przepisów przez ustawodawcę, bądź dokonania oceny obowiązującej aktualnie regulacji przez Trybunał

Konstytucyjny. Powyższe pośrednio wynika z końcowego akapitu pisemnego uzasadnienia orzeczenia w sprawie SK 66/19, gdzie stwierdzono: „Niniejszy wyrok powoduje, że zarówno w sprawach toczących się na skutek wznowienia postępowania, jak i w sprawach wszczętych przed 2 listopada 2016 r. i dotychczas nie zakończonych w danej instancji, przy zasadzaniu kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu zastosowanie będą mieć stawki maksymalne określone w § 8-21 rozporządzenia z 2015 r.”. Wydaje się zatem, że brak jest podstaw do dalszego rozszerzania katalogu spraw, w których komentowany wyrok Trybunału Konstytucyjnego powinien mieć zastosowanie.

Reasumując, w ocenie Sądu Odwoławczego nie można podzielić poglądu podniesionego w apelacji, co do konieczności zastosowania w niniejszej sprawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 roku (SK 66/19) odnośnie rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu. Tym samym, Sąd I instancji prawidłowo orzekł o kosztach, przyjmując kwotę 504,- zł plus VAT tytułem nieuiszczonych kosztów pomocy prawnej udzielonej J. S. z urzędu i niezasadna jest zmiana punktu IV zaskarżonego wyroku.

Wniosek

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwi ęz le o powodach uznania wniosku za zasadny, cz ęściowo zasadny albo niezasadny.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
4.1.	Żadnych takich okoliczności w realiach niniejszej sprawy w ramach szerszej kontroli zaskarżonego wyroku z perspektyw regulacji z art. 439, 440 i 455 k.p.k. nie stwierdzono.
Zwi ęz le o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwi ęz le o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1	Przedmiot i zakres zmiany
Zwi ęz le o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	

5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III	Zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adwokat A. B. kwotę 516,60 zł brutto tytułem zwrotu

kosztów nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

O kosztach obrony z urzędu orzeczono na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Opłata za obronę w wysokości 420,- zł (§ 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia) została podwyższona o kwotę podatku od towaru i usług, tj. 23 % (§ 4 ust. 3 Rozporządzenia).

	7. PODPIS		
7.1. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	obrońca oskarżonego		
Rozstrzygnięcie, albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	rozstrzygnięcie II i IV wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 21 maja 2021 roku o sygn. akt (...)		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego		

	rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia,		

	jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana